

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2021-2024 (skrajne daty)
Rok akademicki 2021/2022

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Klasyczne podstawy retoryki współczesnej
Kod przedmiotu*	IC2/32
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok I, semestr 2
Rodzaj przedmiotu	Kierunkowy, MODUŁ PRZEDMIOTÓW UZUPEŁNIAJĄCYCH (Z ZAKRESU LITERATURY I TEORII LITERATURY)
Język wykładowy	polski
Koordinator	Dr hab. prof. UR Magdalena Patro-Kucab (kierownik kierunku studiów DiKS)
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr hab. prof. UR Magdalena Patro-Kucab (autorka programu)

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykt.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (ja-kie?)	Liczba pkt. ECTS
2	15	30							3

1.2. Sposób realizacji zajęć

w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęcia prowadzone są w formie zdalnej, jeśli wynika to z aktualnie obowiązujących przepisów).

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

POSIADANIE PRZEZ STUDENTA PODSTAWOWEJ WIEDZY Z POETYKI, STYLISTYKI PRAKTYCZNEJ ORAZ HISTORII LITERATURY ANTYCZNEJ.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Rozwijanie umiejętności w zakresie analizy i interpretacji różnych odmian tekstów retorycznych i epistolograficznych (analiza wybranych mów, wystąpień, wypowiedzi itd. z uwzględnieniem określonych zagadnień antycznej teorii oraz historii retoryki).
C2	Poznanie topiki retorycznej.
C3	Przygotowanie studentów do samodzielnej lektury i analizy tekstów retorycznych różnych autorów.
C4	Przygotowanie studentów do samodzielnych występów publicznych.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	STUDENT/KA ZNA NAJWAŻNIEJSZE ZAGADNIENIA Z HISTORII I TEORII RETORYKI KLASYCZNEJ	K_W01
EK_02	STUDENT/KA POSIADA WIEDZĘ W ZAKRESIE TOPIKI RETORYCZNEJ	K_W03
EK_03	STUDENT/KA SAMODZIELNIE KOMONUJE I WYGŁASZA WŁASNĄ MOWĘ I/BĄDŹ ANALIZUJE WSKAZANY PRZEZ NAUCZYCIELA TEKST LITERACKI POD KĄTEM STRUKTURY RETORYCZNEJ	K_U6
EK_04	STUDENT/KA ROZUMIE POTRZEBĘ ROZWOJU POSIADANYCH PRZEZ SIEBIE UMIEJĘTNOŚCI I WIEDZY; STOSUJE NABYTĄ WIEDZĘ W DZIAŁALNOŚCI SPOŁECZNEJ.	K_K03

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu (oraz ćwiczeń warsztatowych)

Treści merytoryczne (wybór zagadnień – dobór zagadnień w danym roku akademickim ustala się ze studentami podczas spotkania organizacyjnego).
1. Zajęcia organizacyjne.
2. Miejsce retoryki w kulturze zachodniej: a) Powstanie retoryki. b) Miejsce retoryki w kształceniu. c) Pochwała i krytyka retoryki. d) Pojęcie i cel retoryki. Szkoła grecka, rzymska, bizantyńska.
3. <u>Jak budować własny „portret komunikacyjny”?</u> * - słowa i zachowania – informacja o tym, kim jestem; - spójność wypowiedzi; - kontrola nad ciałem; - wrażenie wywierane na innych; - mówienie o sobie; - brak udawania kogoś, kim nie jestem; - godność i uprzejmość.
4. <u>Kompozycja tekstu z perspektywy retorycznej</u> *: - dobór słownictwa; - wyrazy obcego pochodzenia; - budowa zdań;

- retoryczne środki prezentacji.
5. <u>Jak przekonać słuchacza, że mówi się właśnie do niego*</u> : audytoryum retoryczne (ja=my); - zwroty do audytoryum; - pojęcie „ciemnej masy”; - pytania retoryczne (bez odpowiedzi i z odpowiedzią); - pochlebstwo i dowartościowanie; - potrzeby i oczekiwania; - białe i czarne charaktery.
6. <u>Nauka o status</u> (koniektura, definicja, translacja).
7. <u>Kompozycja retoryczna</u> (problem – rozwiązanie; sekwencja motywująca; twierdzenie – dane – uzasadnienie; obalenie argumentów przeciwnika).
8. <u>Wykład teorii retoryki</u> : inventio, dispositio, elocutio, memoria i actio. Układ mowy.
9. <u>Dowody i argumenty</u> . Quasi-argumenty.
10. <u>Błędy argumentacyjne</u> .
11. <u>Szybkie argumentowanie oraz porządki argumentacyjne</u> .
12. <u>Rodzaje retoryczne</u> (mowa doradcza, popisowa, sądowa).
13. <u>Mowy okolicznościowe</u> (wystąpienia otwierające lub zamykające uroczystość; mowy jubileuszowe lub związane z innym świętem; wystąpienia towarzyskie; mowy żałobne).
14. <u>Wygłaszanie mów</u> (miejsce wystąpienia; przemawianie na dworze; mównica; posługiwanie się mikrofonem; korzystanie z notatek).
15. <u>Elokucja</u> (tropy i figury retoryczne).
16. <u>Debaty oksfordzkie</u> .

*zagadnienia wprowadzające, które umożliwią studentom poznającym dopiero kwestie z zakresu retoryki na efektywną i efektowną analizę oraz przygotowanie wypowiedzi (już u progu zajęć z retoryki)

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1. Zagadnienia są tożsame z problematyką realizowaną podczas wykładów, stanowią jej praktyczne rozwinięcie.
2. Jak przygotować dowolne przemówienie? Samodzielne próby pisania i wygłaszania różnego rodzaju wypowiedzi o charakterze retorycznym.
3. Kolokwium/a zaliczeniowe.

3.4 Metody dydaktyczne

WYKŁAD I JEGO ELEMENTY, DEBATA, DYSKUSJA, PROJEKTY, PREZENTACJE MULTIMEDIALNE

Np.:

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów(projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	kolokwium, ćwiczenia ustne, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć	W, K
EK_02	kolokwium, ćwiczenia ustne, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć	K
EK_03	kolokwium, ćwiczenia ustne, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć	K
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć	K

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

	NA OCENĘ 2	NA OCENĘ 3	NA OCENĘ 4	NA OCENĘ 5
EK_W01	STUDENT/KA NIE ZNA NAJWAŻNIEJSZYCH ZAGADNIEŃ Z HISTORII I TEORII RETORYKI KLASYCZNEJ	STUDENT/KA ROZRÓŻNIA POJEDYNCZE ZAGADNIENIA Z HISTORII KLASYCZNEJ	STUDENT/KA ROZRÓŻNIA WIĘKSZOŚĆ ZAGADNIEŃ Z HISTORII I TEORII RETORYKI KLASYCZNEJ	STUDENT/KA ROZRÓŻNIA WSZYSTKIE ZAGADNIENIA Z HISTORII I TEORII RETORYKI KLASYCZNEJ
EK_W02	STUDENT/KA NIE POSIADA WIEDZY W ZAKRESIE TOPIKI RETORYCZNEJ	STUDENT/KA POSIADA W DOSTATECZNYM STOPNIU WIEDZĘ W ZAKRESIE TOPIKI RETORYCZNEJ	STUDENT/KA POSIADA W DOBRYM STOPNIU WIEDZĘ W ZAKRESIE TOPIKI RETORYCZNEJ	STUDENT/KA POSIADA W BARDZO DOBRYM STOPNIU WIEDZĘ W ZAKRESIE TOPIKI RETORYCZNEJ
EK_U03	STUDENT/KA NIE POTRAFI SKOMPONOWAĆ I WYGŁOSIĆ WŁASNEGO TEKSTU I/BĄDŹ ANALIZOWAĆ WSKAZANEGO PRZEZ NAUCZYCIELA TEKSTU LITERACKIEGO POD KĄTEM STRUKTURY RETORYCZNEJ	STUDENT/KA POTRAFI W DOSTATECZNYM STOPNIU SKOMPONOWAĆ I WYGŁOSIĆ WŁASNY TEKST I/BĄDŹ ANALIZOWAĆ WSKAZANY PRZEZ NAUCZYCIELA TEKST LITERACKI POD KĄTEM STRUKTURY RETORYCZNEJ	STUDENT/KA POTRAFI W DOBRYM STOPNIU SKOMPONOWAĆ I WYGŁOSIĆ WŁASNY TEKST I/BĄDŹ ANALIZOWAĆ WSKAZANY PRZEZ NAUCZYCIELA TEKST LITERACKI POD KĄTEM STRUKTURY RETORYCZNEJ	STUDENT/KA SAMODZIELNIE POTRAFI SKOMPONOWAĆ I WYGŁOSIĆ WŁASNY TEKST I/BĄDŹ ANALIZOWAĆ W BARDZO DOBRYM STOPNIU WSKAZANY PRZEZ NAUCZYCIELA TEKST LITERACKI POD KĄTEM STRUKTURY RETORYCZNEJ
EK_K04	STUDENT/KA NIE ROZUMIE POTRZEBY ROZWOJU POSIADANYCH PRZEZ SIEBIE UMIEJĘTNOŚCI I WIEDZY	STUDENT/KA ROZUMIE W DOSTATECZNYM STOPNIU POTRZEBĘ ROZWOJU POSIADANYCH PRZEZ SIEBIE UMIEJĘTNOŚCI I WIEDZY	STUDENT/KA ROZUMIE W DOBRYM STOPNIU POTRZEBĘ ROZWOJU POSIADANYCH PRZEZ SIEBIE UMIEJĘTNOŚCI I WIEDZY	STUDENT/KA ROZUMIE W BARDZO DOBRYM STOPNIU POTRZEBĘ ROZWOJU POSIADANYCH PRZEZ SIEBIE UMIEJĘTNOŚCI I WIEDZY

OCENA FORMATYWNA: F1. OCENA STOPNIA KOMUNIKOWANIA SIĘ NA LINII STUDENT – PROWADZĄCY, AKTYWNOŚĆ W CZASIE OMAWIANEJ TEMATYKI PRZEDMIOTU.

OCENA PODSUMOWUJĄCA: P1. OCENA Z KOŁOKWIUM/ÓW W TRAKCIE I NA KONIEC SEMESTRU (OBEJMUJĄCA TEMATYKĘ WSZYSTKICH OMAWIANYCH ZAGADNIEŃ).

Wykład:

Egzamin. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń. Egzamin odbywa się w formie pisemnej lub ustnej (w zależności od liczby studentek i studentów na roku) i porusza tematykę podjętą na zajęciach (wykładach i ćwiczeniach). Pytania mają charakter zamknięty, otwarty, problemowy.

Ocena – procenty (przykład) podano w odniesieniu do zakresu prawidłowej (tzn. zgodnej z wiedzą naukową, logiczną i samodzielnią) odpowiedzi na zadane pytania:

ocena bardzo dobra – 34–37 pkt.*

ocena dobra plus – 30–33 pkt.

ocena dobra – 26–29 pkt.

ocena dostateczna plus – 22–25 pkt.

ocena dostateczna – 18.5–21 pkt. (od 50%)

* progi procentowe obniżono ze względu na trudności wynikające z trwającej pandemii

PUNKTACJA DOTYCZĄCA ĆWICZEŃ ORAZ MOŻLIWOŚĆ ZWOLNIENIA Z EGZAMINU:

1. ŚREDNIA ARYTMETYCZNA ZE WSZYSTKICH UZYSKANYCH PODCZAS ĆWICZEŃ OCEN (POZA KOŁOKWIAMI)

5.0-4.56

A. OCENA BARDZO DOBRA Z ĆWICZEŃ

B. KOŁOKWIUM ZALICZONE NA OCENĘ PRZYNAJMNIEJ +DOBRA*

C. ZWOLNIENIE Z EGZAMINU; OC. Z EGZAMINU +4; (ZAŚ PRZY ŚREDNIEJ 5.0 I OCENIE Z KOŁOKWIUM 5.0/4.5 – OCENA Z EGZAMINU 5.0)

* OZNACZA OCENĘ Z KOŁOKWIUM WŁAŚCIWEGO (PIERWSZEGO). W PRZYPADKU KOŁOKWIUM POPRAWKOWEGO BIERZE SIĘ POD UWAGĘ ŚREDNIĄ

Z DWÓCH KOŁOKWIÓW, NP. PIERWSZE KOŁOKWIUM – NDST; DRUGIE KOŁOKWIUM DB; ŚREDNIA $6/2=3.0$.

2. ŚREDNIA ARYTMETYCZNA ZE WSZYSTKICH UZYSKANYCH PODCZAS ĆWICZEŃ OCEN (POZA KOŁOKWIAMI)

4.55-4.11

A. OCENA PLUS DOBRA Z ĆWICZEŃ

B. KOŁOKWIUM ZALICZONE NA OCENĘ PRZYNAJMNIEJ DOBRĄ

3. ŚREDNIA ARYTMETYCZNA ZE WSZYSTKICH UZYSKANYCH PODCZAS ĆWICZEŃ OCEN (POZA KOŁOKWIAMI)

4.10-3.51

A. OCENA DOBRA Z ĆWICZEŃ

B. KOŁOKWIUM ZALICZONE NA OCENĘ PRZYNAJMNIEJ +DOSTATECZNĄ

4. ŚREDNIA ARYTMETYCZNA ZE WSZYSTKICH UZYSKANYCH PODCZAS ĆWICZEŃ OCEN (POZA KOŁOKWIAMI)

3.50-3.11

A. OCENA PLUS DOSTATECZNA Z ĆWICZEŃ

B. KOŁOKWIUM ZALICZONE NA OCENĘ PRZYNAJMNIEJ DOSTATECZNĄ

5. ŚREDNIA ARYTMETYCZNA ZE WSZYSTKICH UZYSKANYCH PODCZAS ĆWICZEŃ OCEN (POZA KOŁOKWIAMI)

3.10-2.51

A. OCENA DOSTATECZNA Z ĆWICZEŃ

B. KOLOKWIUM ZALICZONE NA OCENĘ PRZYNAJMNIEJ DOSTATECZNĄ

Ocena prac/zadań/przemówień

DOKONUJĄC OCENY ZADAŃ (WYPOWIEDZI), BIERZE SIĘ POD UWAGĘ:

- SPRAWDZENIE WIEDZY MERYTORYCZNEJ SKORELOWANEJ Z ZADANIEM (CZYLI NP. UMIEJĘTNOŚĆ PRZEPROWADZENIA ANALIZY I INTERPRETACJI DANEJ WYPOWIEDZI Z ZASTOSOWANIEM NAUKOWYCH NARZĘDZI). A ZATEM – W ZWIĄZKU Z NAUCZANYM PRZEDMIOTEM – SPRAWDZA SIĘ ZNAJOMOŚĆ WIEDZY RETORYCZNEJ;
- UMIEJĘTNOŚĆ POSŁUGIWANIA SIĘ NOMENKLATURĄ NAUKOWĄ ZNAMIONUJĄCĄ WIEDZĘ Z ZAKRESU RETORYKI;
- RETORYCZNĄ ZŁOŻONOŚĆ KOMUNIKATU;
- SPOSÓB PREZENTACJI (CZYLI WYGŁOSZENIE);
- ASPEKT ESTETYCZNY PRZEDSTAWIENIA I KOMUNIKATYWNOŚĆ, KLAROWNOŚĆ PRZEKAZU;
- JĘZYKOWO-STYLISTYCZNĄ POPRAWNOŚĆ;
- POMYSŁOWOŚĆ I ORYGINALNOŚĆ.

Nieobecności:

- DOPUSZCZA SIĘ 1 NIEOBECNOŚĆ – BEZ JAKICHKOLWIEK KONSEKWENCJI I WPŁYWU NA OCENĘ;
- KAŻDĄ KOLEJNĄ NIEOBECNOŚĆ NALEŻY ZALICZYĆ (TAKŻE W PRZYPADKU ZWOLNIENIA LEKARSKIEGO).

WSZYSTKICH STUDENTÓW OBOWIĄZUJE PRZYGOTOWANIE NA ĆWICZENIA STRESZCZEŃ MATERIAŁU TEORETYCZNEGO (ARTYKUŁÓW BĄDŹ WYKŁADÓW) – ZGODNIE Z WCZEŚNIEJSZYMI WSKAZANIAMI PROWADZĄCEGO PRZEDMIOT. STUDENCI SĄ ZOBOWIĄZANI SYSTEMATYCZNIE I AKTYWNIE UCZESTNICZYĆ W ZAJĘCIACH, ZALICZAJĄC KAŻDE WSKAZANE PRZEZ PROWADZĄCEGO ZADANIE RETORYCZNE.

OSOBY, KTÓRE NIE UZYSKAJĄ WYSTARCZAJĄCEJ ŚREDNIEJ, KTÓRA UPOWAŻNIAŁABY ICH DO ZWOLNIENIA Z EGZAMINU, NIE SĄ DOPYTYWANE (NIE DOTYCZY OCZYWIŚCIE KONIECZNOŚCI ZALICZENIA NIEOBECNOŚCI I KOLOKWIÓW) I BĘDĄ MUSIAŁY PRZYSTĄPIĆ DO EGZAMINU.

Wszystkie osoby, którym nie będzie odpowiadać ocena z egzaminu (w przypadku zwolnienia), mogą oczywiście przystąpić do egzaminu.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	45
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	3
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	22
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt. ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	---
zasady i formy odbywania praktyk	---

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

[wybór fragmentów prac wg wskazań prowadzącego zajęcia]

- ARYSTOTELES, *DZIEŁA*, TŁ. RÓŻNI, WARSZAWA 2001.
- ARYSTOTELES, *POETYKA*, W: *TRZY POETYKI KLASYCZNE*, OPRAC. T. SINKO, WARSZAWA 2001.
- ARYSTOTELES, *RETORYKA. POETYKA*, PRZEŁ., WSTĘPEM I KOMENT. OPATRZ. H. PODBIELSKI, WARSZAWA 1988.
- AUGUSTYN ŚW., *O NAUCE CHRZEŚCIJAŃSKIEJ*, TŁ. J. SULOWSKI, WARSZAWA 1989.
- CICERO, *ROZMOWA O MÓWCY*, TŁ. E. RYKACZEWSKI, POZNAŃ 1873.
- CYCERON, *BRUTUS, CZYLI O SŁAWNYCH MÓWCACH*, TŁ. M. NOWAK, WARSZAWA 2008.
- FILODEMOS, *O MUZYCE. O UTWORACH POETYCKICH. EPIGRAMY*, TŁ. K. BARTOL, WARSZAWA 2002.
- KWINTYLIAN, *KSZTAŁCENIE MÓWCY*, TŁ. M. BROŻEK, WROCŁAW 1951. [KS. I, II, X]
- PSEUDO-LONGINUS, *O GÓRNOŚCI*, TŁ. T. SINKO, W: *TRZY POETYKI KLASYCZNE*, TŁ. T. SINKO, WARSZAWA 2006.
- PLATON, *DIALOGI*, TŁ. W. WITWICKI, WARSZAWA 1996.
- PLATON, *FAJDROS*, TŁ. W. WITWICKI, WARSZAWA 1958.
- PLATON, *GORGIASZ*, TŁ. W. WITWICKI, WARSZAWA 1958.

ORAZ

- ▶ KOROLKO M., *SZTUKA RETORYKI. PRZEWODNIK ENCYKLOPEDYCZNY*, WARSZAWA 1998.
- ▶ LEMMERMANN H., 1997, *KOMUNIKACJA WERBALNA*, WROCŁAW.
- ▶ PERELMAN CH., *IMPERIUM RETORYKI. RETORYKA I ARGUMENTACJA*, TŁ. M. CHOMICZ, WSTĘP J. WRÓBLEWSKI, WARSZAWA 1984.
- ▶ *RETORYKA*, 2002, POD RED. M. BARŁOWSKIEJ, A. BUDZYŃSKIEJ-DACY, P. WILCZKA, WARSZAWA.
- ▶ *RETORYKA ANTYCZNA I JEJ DZIEDZICTWO*, 1996, WARSZAWA.
- ▶ RUSINEK M., ZAŁAZIŃSKA A., 2018, *JAK SIĘ DOGADAĆ, CZYLI RETORYKA CODZIENNA*, KRAKÓW.
- ▶ *RZYMSKA KRYTYKA I TEORIA LITERATURY*, WYBÓR I OPRAC. S. STABRYŁA, WROCŁAW 1983.
- ▶ *TEATR WYMOWY I PRZEMIANY RETORYKI UŻYTKOWEJ*, POD RED. J. SZTACHELSKIEJ, J. MACIEJEWSKIEGO, E. DĄBROWICZ, BIAŁYSTOK 2004.
- ▶ TURASIEWICZ R., *ŻYCIE POLITYCZNE W ATENACH V I IV W. PRZED N.E.*, WROCŁAW – WARSZAWA – KRAKÓW 1968.
- ▶ VOLKMANN R., *WPROWADZENIE DO RETORYKI GREKÓW I RZYMIAN*, TŁUM. L. BOBIATYŃSKI, OPRAC., PRZYP., BIBL. H. CICHOCKA, J.Z. LICHAŃSKI, WARSZAWA 1995.
- ▶ ZIOMEK J., *RETORYKA OPISOWA*, WROCŁAW 1990.

Literatura uzupełniająca:

- BARTHES R., *ANALIZA RETORYCZNA*, PRZEŁ. K. FALICKA, „PAMIĘTNIK LITERACKI” 1977, Z. 2, S. 251–256.
- ANTAS J., *O KŁAMSTWIE I KŁAMANIU*, KRAKÓW 1999.
- BARTHES R., *TEORIA TEKSTU*, PRZEŁ. A. MILECKI, W: *WSPÓŁCZESNA TEORIA BADAŃ LITERACKICH ZA GRANICĄ*, T. 4, CZ. 2, OPRAC. H. MARKIEWICZ, KRAKÓW 1992.
- BRALCZYK J., *JĘZYK NA SPRZEDAŻ*, WYD. 2, WARSZAWA 2000.
- BUTTLER D., H. KURKOWSKA, H. SATKIEWICZ, *KULTURA JĘZYKA POLSKIEGO*, WARSZAWA 1971.
- CIALDINI R., *WYWIERANIE WPŁYWU NA LUDZI. TEORIA I PRAKTYKA*, PRZEKŁ. B. WOJCISZKE, GDAŃSK 1999.
- DZIENNIKARSTWO I ŚWIAT MEDIÓW*, POD RED. Z. BAURERA I E. CHUDZIŃSKIEGO, WYD. ZMIEN. I ROZSZ., KRAKÓW 2000.
- DUBISZ S., *JĘZYK I POLITYKA. SZKICE Z HISTORII STYLU RETORYCZNEGO*, WARSZAWA 1992.
- FILIP G., *MISTRZOWIE GRY NA ARGUMENTY. KAŁUŻYŃSKI, TREUGUTT, BIEŃKOWSKI*, RZESZÓW 2013.
- FRAS J., *DZIENNIKARSKI WARSZTAT JĘZYKOWY*, WROCŁAW 1999.
- GALASIŃSKI D., *CHWALENIE SIĘ JAKO PERSWAZYJNY AKT MOWY*, KRAKÓW 1992.
- GŁOWIŃSKI M., *NOWOMOWA PO POLSKU*, WARSZAWA 1990.
- GRABIAS S., *JĘZYK W ZACHOWANIACH SPOŁECZNYCH*, LUBLIN 1997.
- JAROSZYŃSKI CZ., JAROSZYŃSKI P., *PODSTAWY RETORYKI KLASYCZNEJ*, WARSZAWA 1998.
- JĘZYK POLITYKI A WSPÓŁCZESNA KULTURA POLITYCZNA*, POD RED. J. ANUSIEWICZ I B. SICIŃSKIEGO, „JĘZYK A KULTURA” 1994, T. 11. *JĘZYK W MEDIACH MASOWYCH*, POD RED. J. BRALCZYKA I K. MOSIOŁEK-KŁOSIŃSKIEJ, WARSZAWA 2001.
- KAMIŃSKA-SZMAJL., *SŁOWA NA WOLNOŚCI*, WROCŁAW 2000.
- KARWAT M., *SZTUKA MANIPULACJI POLITYCZNEJ*, TORUŃ 1999.
- KNIAGININOWA M., PISAREK W., *JĘZYK INFORMACJI PRASOWEJ*, KRAKÓW 1966.
- KURCZ I., *PSYCHOLOGIA JĘZYKA I KOMUNIKACJI*, WARSZAWA 2000.
- LICHAŃSKI J. Z., *RETORYKA. OD RENESANSU DO WSPÓŁCZESNOŚCI: TRADYCJA I INNOWACJA*, WARSZAWA 2000.
- LICHAŃSKI J.Z., *RETORYKA. OD ŚREDNIOWIECZA DO BAROKU. TEORIA I PRAKTYKA*, WARSZAWA 1992.
- MROZOWSKI M., *MEDIA MASOWE. WŁADZA, ROZRYWKA, BIZNES*, WARSZAWA 2001. MYŚLIWIEC G., *TECHNIKI I TRIKI NEGOCJACYJNE*, WARSZAWA 1999.
- OŻÓG K., *POLSZCZYŻNA PRZEŁOMU XX I XXI WIEKU*, RZESZÓW 2001.
- PISAREK W. – PRACE WSKAZANE W PUBLIKACJI *NOWA RETORYKA DZIENNIKARSKA*, KRAKÓW 2002, S. 279–280.
- PERELMAN CH., *LOGIKA PRAWNICZA. NOWA RETORYKA*, TŁ. J. PAJOR, WARSZAWA 2003.
- PISAREK W., *NOWA RETORYKA DZIENNIKARSKA*, KRAKÓW 2002.
- PISAREK W., *RETORYKA DZIENNIKARSKA*, KRAKÓW 2002.
- RETORYKA, POD RED. R. PRZYBYLSKIEJ I W. PRZYCZYNY, KRAKÓW 2000.
- RETORYKA DZIŚ*, POD RED. M. BARŁOWSKIEJ, A. BUDZYŃSKIEJ-DACY, P. WILCZKA, WARSZAWA 2009.